

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 235/2018-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 310/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 310/2012 **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 235/2018-17 z 13. júna 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 310/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom, v ktorom sú v procesnej pozícii žalobcov „o zaplatenie nemajetkovej ujmy 7 000,- € s príslušenstvom“, dochádza k zbytočným prietahom. Poukázali na to, že uvedené konanie sa vedie od 27. novembra 2012, pričom Krajský súd v Bratislave už dvakrát musel zasahovať voči svojvoľným rozhodnutiam okresného súdu o zastavení konania, keď uvedené rozhodnutia zrušil, čo malo za následok predĺženie konania, a teda predĺženie stavu právnej neistoty sťažovateľov, ktorý stále trvá.

3. Sťažovatelia v sťažnosti poukázali aj na nasledujúce skutočnosti:

«Dňa 13.04.2018 sťažovatelia nahliadnutím do spisu č.k. 10C/310/2012 na Okresnom súde Pezinok spoločne ustálili, že porušovateľ sám obštrukciou dňom nasledujúcim po 27.02.2015 odstránil zo spisu podanie súdnej exekútorky listom z 24.02.2015, doručené porušovateľovi dňa 27.02.2015, ktorým súdna exekútorka oznámila porušovateľovi vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej a toto podanie

založil „údajne“ omylom do exekučného spisu č.k. 31 Er/2366/2008 (príloha č. 11- úradný záznam z 4.4.2018 - čl. 235 spisu, čo sťažovatelia) zistili nahliadnutím do spisu v info kancelárii porušovateľa dňa 13.04.2018 (príloha č. 13) - teda sa jedná o nové skutočnosti.»

4. Sťažovatelia tiež vytkli, že napadnuté konanie trvá už viac ako 5 rokov a 4 mesiace, stále v ňom nie je rozhodnuté a nie je ani ustálený okruh účastníkov konania. Okresný súd podľa nich nekoná efektívne, sústredene a v súlade so zásadou rýchlosti súdneho konania.

5. Sťažovatelia konštatovali, že vec nie je po skutkovej ani právnej stránke zložitá a svojím konaním neprispeli k priesťahom v konaní.

6. Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že okresný súd v napadnutom konaní porušil ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných priesťahov a zaplatiť sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie, každému v sume 5 500 €, ako aj náhradu trov konania.

7. Na výzvu ústavného súdu sa podaním sp. zn. Spr. 113/18 z 31. júla 2018 doručeným ústavnému súdu 3. augusta 2018 vyjadrila k sťažnosti podpredsedníčka okresného súdu, pričom k nemu priložila chronologický prehľad jednotlivých úkonov okresného súdu v danej veci. Podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení uviedla nasledujúce:

„1/žaloba bola tunajšiemu súdu doručená dňa 27.11.2012, vec bola pridelená do súdneho oddelenia 10C, kde zákonným sudcom bol JUDr. Roman Majerský. Sudca prvé pojednávanie vo veci vytýčil na deň 16.10.2013. Z dôvodu PN sudcu bolo následne zrušené. Nový termín pojednávania bol stanovený na 29.01.2014. Žalobca 1/ požiadal o jeho odročenie v súvislosti s dočasnou práceneschopnosťou. Súd pojednávanie odročil na 04.04.2014. Pojednávanie opäť odročené n žiadosť žalobkyne 2/. Následne súd vytýčil 6 pojednávani, ktoré boli odročené na žiadosť sťažovateľov, rôzne odôvodnenú. Na pojednávanie dňa 30.01.2015 sa sťažovatelia nedostavili, súd vec prejednal v ich

neprítomnosti. Pojednávanie dňa 22.04.2014. Nasledovali ďalšie tri pojednávania, na ktoré sa sťažovatelia nedostavili a tieto pojednávania boli na ich žiadosť odročené. Prvý krát sa sťažovatelia dostavili na pojednávanie dňa 13.04.2016. Súd uznesením konanie zastavil. O odvolaní sťažovateľov rozhodol Krajský súd v Bratislave, uznesením č. k. 7Co 417/2016-199 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Sudca pôvodne stanovený termín pojednávania na deň 24.05.2017 zrušil z dôvodu pridelenia na súd vyššieho stupňa. Vec bola s účinnosťou od 19.05.2017 pridelená sudkyňi JUDr. Miroslave Belašičovej. Sudkyňa vo veci rozhodla rozsudkom 10C 310/2012-298 zo dňa 18.06.2018 a žalobu sťažovateľov zamietla.

2/ Vec nie je skutkovo zložitá, vyžaduje však obsiahlejšie právne posúdenie. Pokiaľ došlo k prietahom v konaní, tieto boli spôsobené zo strany sťažovateľov, ktorí svojimi žiadosťami o odročenie zmarili 9 pojednávanií.

3/Konanie trvá 6 rokov. Prietahy spôsobili sťažovatelia, ktorí opakovane žiadali o odročenie pojednávania z rôznych dôvodov a súd ich žiadostiam vyhovel. Je smutné, že sťažovatelia túto situáciu využívajú vo svoj prospech a ústretovosť súdu nazývajú porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ešte smutnejšie je, že existuje systém, ktorý im takéto konanie umožňuje.“

8. Podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. K vyjadreniu podpredsedníčky okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu právna zástupkyňa sťažovateľov stanovisko nezaujala, vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 17. augusta 2018 len vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. K porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne

až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6, § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj sťažnosť sťažovateľov.

18. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, kde sú sťažovatelia žalobcami v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy 7 000 € s príslušenstvom, ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci.

19. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľov ako účastníkov tohto súdneho konania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoj predchádzajúci nález sp. zn. III. ÚS 459/2016 z 28. februára 2017 týkajúci sa napadnutého konania, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľov pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. V uvedenom náleze v rámci hodnotenia správania sťažovateľov zistil, že závažným spôsobom negatívne ovplyvnili priebeh konania, pretože sa opakovane nezúčastňovali nariadených pojednávaní, čím prispievali k prietahom v konaní. Túto okolnosť jednoznačne pripísal na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom. Čo sa týka obdobia po vydaní uvedeného predchádzajúceho nálezu ústavného súdu (od marca 2017), možno konštatovať, že sťažovatelia už neprispievali k prietahom v konaní.

20. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v doterajšom priebehu konania a zistil nasledujúce. V už uvedenom predchádzajúcom náleze sp. zn. III. ÚS 459/2016 z 28. februára 2017 týkajúcom sa napadnutého konania uviedol, že „v priebehu doterajšieho konania sa vyskytlo obdobie, v ktorom okresný súd nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu veci... avšak v kontexte ďalšieho správania sťažovateľov v namietanom konaní tento nedostatok v postupe okresného súdu nedosiahol takú intenzitu, že by mu bolo možné pripísať ústavný rozmer a prijať záver o porušení základného na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote...“. Pokiaľ ide o obdobie po vydaní uvedeného predchádzajúceho nálezu, ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol nečinný 7 mesiacov, keď došlo iba k nariadovaniu termínov pojednávaní a ich rušeniu z dôvodov na strane súdu a tiež k zmene zákonného sudcu, pričom k ďalšiemu úkonu súdu došlo až 2. októbra 2017 (výzva sťažovateľom). Následne však už okresný súd konal bez prietáhov a 18. júna 2018 rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý bol následne písomne vyhotovený a doručovaný stranám. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ani uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu nedosiahlo takú

intenzitu, že by mu bolo možné pripísať ústavný rozmer a prijať záver o porušení namietaných práv sťažovateľov.

21. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priesťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní postupu okresného súdu nezistil, že sa okresný súd dopustil zbytočných priesťahov a tým aj porušenia označených práv sťažovateľov, preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2018